

Programma : Samenleving
Onderwerp : Richtlijn Inkoop Aanvullende Jeugdhulp 2028-2038
Zaaknummer : 2026-018426
Van : College van burgemeester en wethouders
Portefeuillehouder : J.C. de Robles
Datum : 20-2-2026

Bijlagen

- Richtlijn inkoop Aanvullende Jeugdhulp 2028-2038 (publieksversie inkoopstrategie inclusief bijlage Uitwerking Thema's)

Inleiding

De huidige contracten met aanbieders voor hoogspecialistische jeugdhulp lopen eind 2027 af. De jeugdhulp moet voor de periode daarna opnieuw worden aanbesteed. De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg geeft de gemeenten in de regio Amsterdam-Amstelland aanleiding om deze jeugdhulp samen te contracteren.

Op 30 oktober 2025 heeft u ingestemd met het Hoofdlijnenbesluit Aanvullende Jeugdhulp met tien richtinggevende uitspraken die de kaders zijn waarlangs de inkoop verder is uitgewerkt in de Inkoopstrategie Aanvullende Jeugdhulp 2028-2038. In deze inkoopstrategie worden alle relevante keuzen op het gebied van de inkoop onderbouwd. Tijdens de bespreking van het hoofdlijnenbesluit heeft u gevraagd om geïnformeerd te worden over de inkoopstrategie.

Inhoudelijke informatie

Iedereen wil dat onze kinderen en jongeren zo goed mogelijk met gelijke kansen kunnen opgroeien en zich vrij en veilig kunnen ontwikkelen. Soms gaat dat niet vanzelf en is extra ondersteuning nodig. Aanvullende (hoogspecialistische) jeugdhulp is een van de middelen om die ondersteuning te bieden.

De Inkoopstrategie Aanvullende Jeugdhulp 2028-2038 wordt verder uitgewerkt in inkoopdocumenten die in april 2026 worden gepubliceerd. Op basis van de vragen en eisen die daarin worden gesteld, schrijven aanbieders zich in. De beoordeling, selectie en uitwerkfase volgen daarna. De definitieve gunning is in juli 2027, waarna de implementatiefase start. De nieuwe contracten aanvullende jeugdhulp gaan in op 1 januari 2028.

De opdracht Aanvullende Jeugdhulp

Het doel is om maximaal twintig aanbieders te contracteren die samen verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van alle aanvullende jeugdhulp voor de regio Amsterdam-Amstelland. Op basis van de ervaring van de afgelopen jaren zien we dat we met minder partijen veel beter kunnen sturen op de inhoudelijke doelen en het beheersen van de kosten. Daarom wordt ook nu gekozen om het aantal aanbieders beperkt te houden. Er is veel overlap in aanbieders in de regio en na een zorgvuldige marktanalyse zijn we uitgekomen op een maximum van twintig aanbieders voor de zes gemeenten. De scope van deze gezamenlijke inkoop omvat de jeugdhulpvormen die door de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg zijn voorgeschreven. Het gaat onder andere om pleegzorg, specialistische hulp om kinderen thuis te laten wonen, of (tijdelijk) verblijf als dat niet lukt, hulp bij meervoudige problemen, dagbehandeling en specialistische ggz behandeling. De aanvullende jeugdhulp moet er vooral zijn voor kinderen en gezinnen waar onveiligheid speelt en waar ouders en kinderen steun en specialistische begeleiding en -hulp nodig hebben om thuis op te kunnen groeien.

De opdracht aan de aanvullende jeugdhulp is erop gericht om jeugdigen te versterken binnen de eigen omgeving (thuis, school, sport, buurt en eigen netwerk) waarin ze opgroeien. Jeugdhulp wordt ingezet om de eigen verantwoordelijkheid van ouders, kinderopvang, onderwijs te versterken door daar kennis, expertise en behandeling toe te voegen. De jeugdhulp is aanvullend. Er wordt niet vanzelfsprekend aanvullende jeugdhulp ingezet als andere oplossingen voor het gezin beter/duurzamer zijn.

Ook is de aanvullende jeugdhulp een aanvulling op en versterking van de basisjeugdhulp die het lokaal ondersteuningsveld biedt. Lichtere problemen horen niet in de aanvullende jeugdhulp thuis, deze moeten worden ondersteund in de sociale basis en de basisjeugdhulp die door het lokale ondersteuningsveld wordt gegeven. Het wordt de opdracht aan de aanbieders aanvullende jeugdhulp om ervoor te zorgen dat ze juist de complexere vragen prioriteren, waar meestal een pakket aan ondersteuning voor moet worden samengesteld door meerdere aanbieders. Belangrijk voor elke gemeente is de voorwaarde dat de aanbieders de prioriteiten bepalen die passen binnen de eigen inwonerspopulatie.

Samenwerking

De huidige aanbieders van jeugdhulp hebben in de afgelopen jaren een stevige samenwerking opgezet zoals dat ook in de contracten was opgenomen. Het samenwerken binnen de aanvullende jeugdhulp blijft een speerpunt ook binnen deze aanbesteding. Contractanten committeren zich om vergaand samen te werken met andere gecontracteerde aanbieders en herkenbaar (gezamenlijk) deel te nemen aan thema's en ontwikkelopdrachten (co-creatie). Zij zullen onderlinge afspraken moeten vastleggen in een overeenkomst met ontwikkeling van een gezamenlijke governance structuur, gericht op het borgen van de kwalitatieve doelen. Dit is een doorontwikkeling van het huidige stelsel in Amsterdam-DUO. Het blijft mogelijk om per gebied verschillende inzet te vragen.

Inhoudelijke thema's staan centraal

Om de totale opdracht te kunnen verdelen onder de te contracteren aanbieders en om ervoor te zorgen dat alle doelgroepen van de aanvullende jeugdhulp binnen de scope van de opdracht aanvullende jeugdhulp zullen vallen is de systematiek gekozen om de opdracht in thema's op te delen (zie bijlage voor verdere uitwerking). Deze thema's zijn gebaseerd op de doelgroepen binnen de huidige aanvullende jeugdhulp. Ook biedt het de mogelijkheid om juist die partijen te kunnen selecteren om op de verschillende doelgroepen juist het verschil te kunnen maken.

De thema's zijn:

- A. *Inclusief onderwijs en kinderopvang*: jeugdhulp voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand of -stoornis. Deze kennen we in de huidige vorm als dagbehandeling op kinderdagcentra en al deels als inzet van professionals in onderwijs en kinderopvang zoals bij Kansrijk Vervolg (programma in Amsterdam) en de Specialistische Jeugdhulp op het Speciaal Onderwijs.
- B. *Creëren/stabiliseren van een thuissituatie*: intensieve ambulante ondersteuning zodat jeugdigen thuis kunnen opgroeien. Hier vallen ook vormen van (tijdelijk) verblijf, pleegzorg en andere gezinsgerichte vormen van verblijf onder waarbij de opdracht is om dit 'zo thuis mogelijk' vorm te geven.
- C. *Het kind met zijn eigen uitdagingen in zijn eigen netwerk*: ondersteuning van jeugdigen met eetproblemen, depressie, problemen bij kinderen veroorzaakt door echtscheiding, opvoedproblemen en andere vragen. Deze ambulante ondersteuning of behandeling wordt georganiseerd als een schil om het lokale ondersteuningsveld heen.
- D. *Jeugdigen met, en slachtoffers van, crimineel gedrag*: alle vormen van ondersteuning die in het kader van een jeugdreclassering maatregel ingezet moet worden. Ook bij deze vormen van zorg is 'zo thuis mogelijk' de leidraad.

Binnen elk thema zal in de uitwerking in de inkoopdocumenten en de uitvoering per gebied aan worden aangegeven welk ambitieniveau en fasering in de transformatieopdracht meegenomen moet worden. Een deel van de transformaties is een reeds bestaand doel. Bijvoorbeeld het doel bij thema B en D, zo thuis mogelijk, is een landelijk doel dat in onze bovenregionale samenwerking als Thuis voor Noordje al wordt ingezet. Met de aanvullende jeugdhulp sluiten we hier op aan. De ingezette transformaties worden verspreid over de thema's als doel gesteld. De thema's zijn voor nu vastgesteld. De verdeling en de opdracht kan als dat wenselijk is, gedurende de looptijd van de contracten worden bijgesteld qua omvang, inhoud en doelgroep.

Risico's

De invulling van jeugdhulp door Nederlandse gemeenten is een onderwerp dat veel aandacht krijgt in landelijke media. De exponentiele groei in vraag naar jeugdhulp enerzijds en de (landelijke) forse krimp in financiële middelen en personeel anderzijds, staan op gespannen voet met elkaar. Dit betekent dat er kritischer moet worden gekeken naar het verwijsgedrag en het aanbod en wat moet worden ontwikkeld om de jeugdhulp effectiever en efficiënter te laten zijn. Ook de kwaliteit van de jeugdzorg staat regelmatig ter discussie. Transformatie is nodig, maar is niet altijd direct een gewenste situatie voor jeugdigen en hun ouders met als gevolg dat zij hun weg naar de raad of media zoeken.

Dit geldt ook voor aanbieders die niet gecontracteerd worden. Ook zij kunnen zich roeren. De belangrijkste aanbestedingsrisico's hebben te maken met het verkleinen van het aantal aanbieders in de regio en met het verdelen van de opdracht. Het huidige landschap aan contractanten wordt significant verkleind ten opzichte van de huidige situatie; van 52 aanbieders naar maximaal 20 in de regio Amsterdam-Amstelland.

De financiële context

De budgetten Aanvullende Jeugdhulp in de gemeentelijke begrotingen vormen de basis voor de bedragen van de lumpsums. Afspraken over de lumpsums worden voor de eerste zes jaar vastgelegd (de initiële contractperiode) op basis van de meerjarenbegroting 2026. De meerjarenbegroting wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld, de lumpsums worden hier op aangepast. Het vertrekpunt is dat de inleg van de afzonderlijke gemeenten vertaald wordt naar een taak en lumpsum die past bij de zorgvraag van elke gemeente.

De financiële context waarbinnen de opdracht uitgevoerd moet worden is complex. De financiële kaders voor de aanvullende jeugdhulp vanaf 2028 worden sterk beïnvloed door een verwachte daling van de rijksbijdragen en de noodzaak tot besparingen. Gemeenten bieden jeugdhulpaanbieders daarom zoveel mogelijk een meerjarig financieel perspectief, maar blijven afhankelijk van hun eigen begrotingen en de middelen vanuit het Rijk. De kern van het financiële beleid is het werken met een lumpsum met vaste jaartotalen voor een omschreven taak. De budgetten aanvullende jeugdhulp in de gemeentelijke begrotingen vormen de basis voor de bedragen van de lumpsums.

Onzekerheid over structurele middelen vanaf 2028 heeft invloed op de aanbesteding Aanvullende Jeugdhulp. Als het Rijk vasthoudt aan het huidige financiële kader, dan zal in de aanbesteding een flinke besparingsopgave worden opgenomen aangezien de budgetten na 2027 aanzienlijk zullen dalen als gevolg van een dalende rijksbijdrage.

Aanpalende opdrachten

Parallel aan de voorbereiding van de aanbesteding voor aanvullende jeugdhulp werkt de gemeente Uithoorn aan de opgave om te komen tot een Stevig Lokaal Team. De lokale teams beogen het fundament te vormen van het jeugdhulpstelsel. Zij zetten nadrukkelijk in op preventie en bieden waar mogelijk zelf basisjeugdhulp, met als doel ondersteuning laagdrempelig en nabij de leefomgeving van inwoners te organiseren. Onder basisjeugdhulp worden de meer eenvoudige en enkelvoudige vormen van jeugdhulp verstaan.

De stevige lokale teams zullen op gebiedsgerichte wijze gaan samenwerken waarbij we lokaal met verwijzers, het voorveld en kennis vanuit de specialistische jeugdhulp op zoek gaan naar andere oplossingen dan het inzetten van individuele verwijzingen binnen specialistische jeugdhulp.

Conclusie

Vanwege de "Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg" en de Hervormingsagenda zijn we verplicht om de aanvullende jeugdhulp gezamenlijk te contracteren met alle gemeenten in de Jeugdzorgregio Amsterdam Amstelland. Het is heel positief dat we er met inzet van elke gemeente in zijn geslaagd deze inkoopstrategie op te stellen en de inkoop gezamenlijk te doen.

De inkoopstrategie wordt verder uitgewerkt in inkoopdocumenten die in april 2026 worden gepubliceerd. Op basis van de vragen en eisen die daarin worden gesteld schrijven aanbieders zich in. De beoordeling, selectie en uitwerkfase volgen daarna. De definitieve gunning is voorzien in juli 2027. Daarna start de implementatie en gaan de contracten in op 1 januari 2028.